

Langstrupstien

Nivå - Fredensborg

Knurrenborg Vang

Langstrupstien er afmærket som cykelrute 36. Den følger Kastanievej syd om Fredensborg Station og 2 km fin cykelsti på østsiden af Asminderød. Denne sti er nu forbundet med Knurrenborg Vang, der er en flot og varieret skov med mange vådområder, lysninger og løvtræer. Man følger den smukt bugtede "Ungarske Ringvej", der blev lavet af flygtninge fra Ungarn i 1950'erne. Ridestier i skoven tilbydes dem, der foretrækker at færdes på hesteryg.

Gl. Skæremølle Bro

Hvor Rolandsvej krydser Langstrup Å har der ligget en vandmølle. Dens historie går helt tilbage til 1100. Senere omtales den som Skierre Mølle (skierre = ren, klar). Møllen er væk, men broen over åen eksisterer som en af landets ældste - formentlig fra ca. 1600. Broen består af en tøndehvælving, hvor stenene holder hinanden i spænd, og derover ligger vejbanen af kampesten. Vejen har været en del af vejføringen fra Hillerød over Grønholt til Sletten, viser kort fra 1720. Den har i dag et malerisk forløb nord for åen.

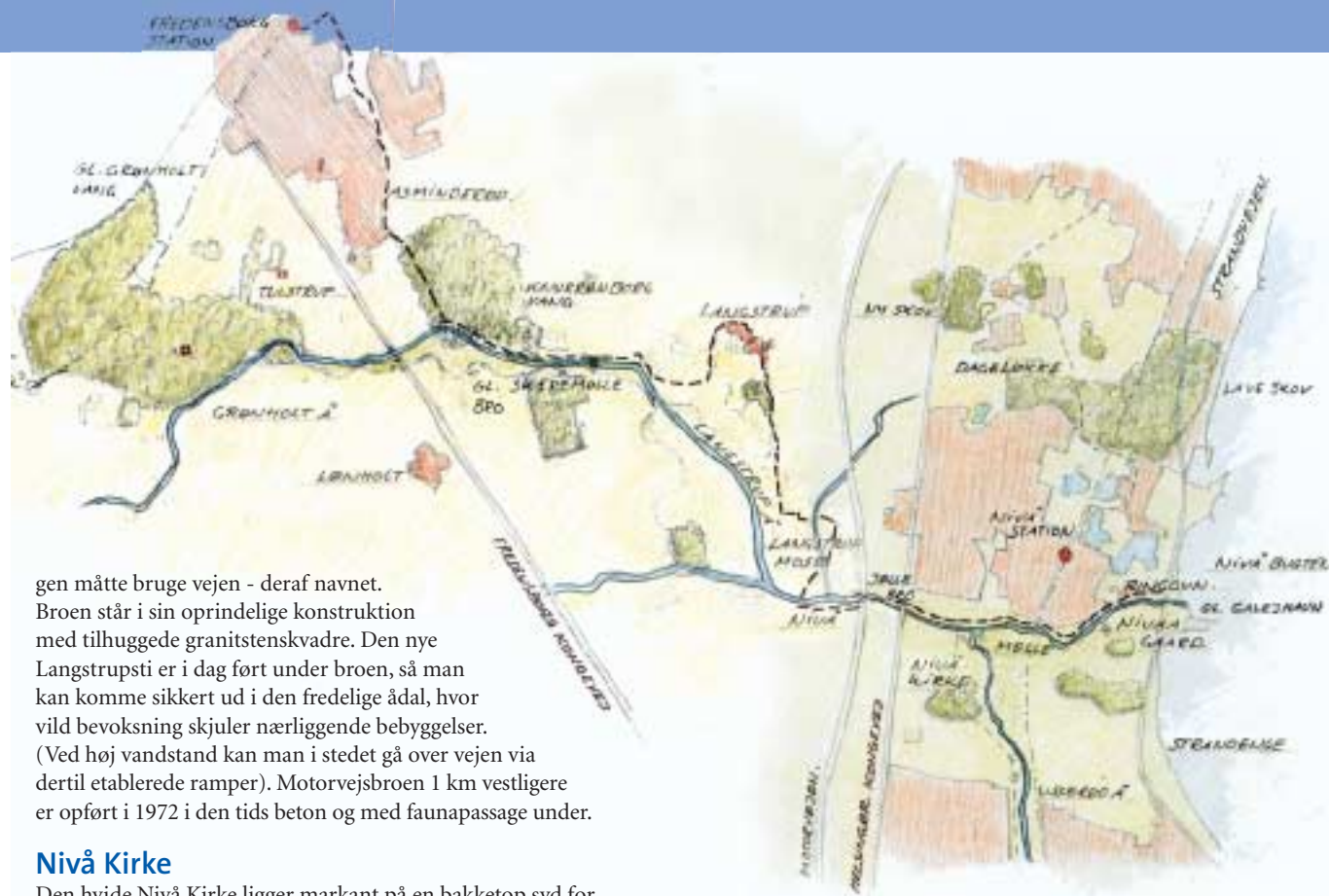
Langstrup landsby og mose

Landsbyen ligger i Asminderød Sogn og er i 1364 omtalt som Langhstorp (Lang er et gl. mandsnavn, torp står for udflytning). Langstrup blev udskiftet i 1788, således at jorden samledes om hver af gårdene. Flere gårde blev flyttet ud på plateauet nord for Langstrup, og engene i mosen blev delt op i en lod til hver gård. Disse englodder ses i dag tydeligt, afgrænset af grøfter.

I Bronzealderen ca. 3000 f.v.t. var Langstrup Mose et vigtigt sted, hvilket fremgår af et mosefund af en bælteplade med op-højet spids. Det er et af de fornemmeste kvindesmykker, som er fundet i Danmark fra den tid. Findes nu på National Museet.

Jellebro

Nivådalens fjorde og moser ved Langstrup var i oldtid og middelalder svære at passere, hvorfor de ældste veje forløber i skovområder mod vest langs Nivåens vandskel. Det første store vejanlæg over Nivåen blev anlagt under Chr. IV ved "Gjellebro". Senere blev kongevejen mellem København og Fredensborg anlagt af den franske vejingeniør Jean Marmillod 1764-75. I 1779 fulgte så beslutningen om at anlægge kongevejen mellem Hørsholm (opr. Hirschholm) og Helsingør. Jellebro blev i den forbindelse genopført under Chr. VII i 1787. Broen og dens 20 alen brede vej blev bygget i løbet af 14 år ved at udskrive bønderne til tvangsarbejde. Men kun kon-

gen måtte bruge vejen - deraf navnet. Broen står i sin oprindelige konstruktion med tilhuggede granitstenskvadre. Den nye Langstrupsti er i dag ført under broen, så man kan komme sikkert ud i den fredelige ådal, hvor vild bevoksning skjuler nærliggende bebyggelser. (Ved høj vandstand kan man i stedet gå over vejen via dertil etablerede ramper). Motorvejsbroen 1 km vestligere er opført i 1972 i den tids beton og med faunapassage under.

Nivå Kirke

Den hvide Nivå Kirke ligger markant på en bakketop syd for åen. Den ses også som landemærke fra stien oppe ved Langstrup Mose. Kirken, der blev bygget i 1910, er skænket af Nivaagaard og teglværkets ejer Johs. Hage til afløsning af bedehuset i Nivå, der ikke mere kunne rumme teglværksarbejderne.

Nivå landsby og Nivaagaards Malerisamling

Hvor Nivåen løber under Gl. Strandvej findes på nordsiden en åben grønning med bord og bænke. Her ligger bedehuset fra 1878, klokkestablen (genrejt 1984) og det lille kapel samt minialleen af gamle lindetræer. Arealet kaldes Kalvehave, fordi det tidligere blev brugt til græsning for kalve fra Nivaagaard, der ligger umiddelbart syd for åen. På Nivaagaard er der i dag en stor klassisk malerisamling (åben ti-fr 12-16, lø-sø 11-17).

Nivaagaard Teglværks Ringovn

Det første teglværk blev oprettet til brug ved bygningen af Hørsholm Slot i 1700-tallet. Teglværket blev i 1870 udbygget med en usædvanlig industribygning. Det er en af verdens ældste bevarede ringovne, bygget af tyskeren Friedrich Edvard

Hoffmann. Ovnens hvælving er opdelt i 15 kamre med plads til hver 20.000 mursten. I ovnen, hvor ilden vandrer rundt, opvarmes stenene gradvist til 1060° C for at de kan blive hærdede og anvendelige til byggeri. Opfindelsen af ringovnen betød en halvering af energibehovet i forhold til tidligere. Teglværket var i brug til 1980. Adgang til den fredede og restaurerede ringovn kan arrangeres ved henvendelse til 49 14 34 80.

Gl. Galejhavn

Transporten af de brændte mursten foregik fra et udskibningssted nær Nivåens udløb i Øresund. Den lange landtange, der endnu tydeligt ses, var en mole og herpå lå teglværksspor, som blev brugt fra 1884 og til Kystbanen i 1897 overtog transporten. Stien følger nogenlunde det forløb, hvor teglværkssporret lå, bl.a. over en bro, hvor resterne af en gammel bro ses. Det gamle udskibningssted blev bygget på resterne af en Galejhavn, som Den Danske Flåde påbegyndte i 1753. Havnen var dimensioneret til 24 kanonførende skibe, men blev aldrig fuldendt da tiden løb fra den slags skibe.

Nivåfjorden med bopladser

Ved Nivåens udløb i Øresund har der tidligere været en fjord-arm et stykke ind i landet. Den gav grundlag for bopladser for stenalderfolket. Flere fund fra Ertebøllekulturen ca. 6.000 år f.v.t. er således gjort her. I Langstrup Mose kan rester fra bopladser stadig findes. Her er også gjort fund fra Bronzealderen ca. 3.000 f.v.t. – se under Langstrup. Der har omkring den tidligere fjord og åen ligget mange gravhøje og stendysser, men de er alle forsvundet i dag. Stenene er bl.a. anvendt til byggeri af kongevejene.

Landsbyudvikling

Landboreformen fra 1781 og fredelige tider gjorde det muligt for bønderne at lave en mere rationel landbrugsdrift, ved at få samlet jorderne, der tidligere var opdelt i mange små lodder grundet jordens forskellige bonitet (kvalitet). Der kunne være tale om mellem 50 og 120 små adskilte lodder. Nogle landsbyer lavede stjerneudskiftninger med landbyen i centrum, mens de fleste foretog udflytninger af flere gårde. Det er sidstnævnte model, der har været anvendt i Langstrup. Man bevarede dog hver et lille lod i mosen, så alle havde adgang til tagrør, tørvegravning og gode engarealer til græsning.

Naturgenopretning

Amtet har gennem en årrække arbejdet på at forbedre levevilkår for dyr og planter i og omkring Nivå. Det er sket ved at udlægge arealerne langs åen til græs eller anden ekstensiv anvendelse, ved græsning af strandenge, ved fjernelse af træplantning m.v. Formålet er at skabe en sammenhæng i natur og landskab gennem Nivådalen. Ved gennemførelse af stien er det nu blevet muligt for borgerne at få denne naturoplevelse.

Langstrupstien Nivå-Fredensborg 15 km

Ved sammenknytning af eksisterende stier, markveje og skovveje med nyanlagt sti er det lykkedes at skabe en hidtil ikke eksisterende sammenhæng mellem Nivådalen og Langstrup Mose, som "bryder gennem" de store nord-sydgående trafikbarrierer i området. Man kan således cykle eller gå fra Nivåens udløb i Øresund til Fredensborg gennem meget smuk bynær natur og forbi mange kulturhistoriske attraktioner.

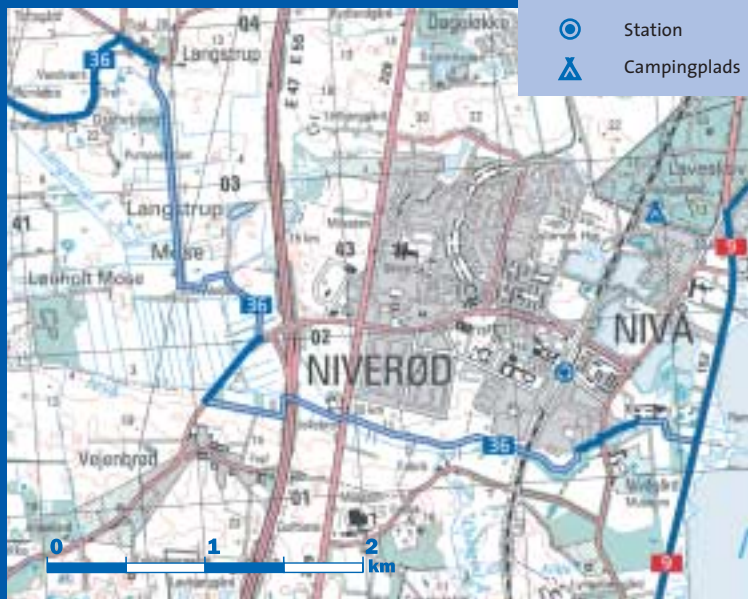
Det meste af ruten forløber på grus og uden biler. Man kan benytte cykelmedbringende tog til og fra Fredensborg og Nivå stationer.

Projektet er gennemført i samarbejde med Karlebo Kommune, Fredensborg-Humlebæk Kommune og Skov og Naturstyrelsen.

Cykelrute 36, Nivå - Fredensborg, Langstrupstien er udgivet af Frederiksborg Amt 2002
Tekst: Jens Erik Larsen, De Frie Fugle
Korttegning: Tine Falkentorp, Frederiksborg Amt
Forsidefoto af Jellebro: Frederiksborg Amt
Layout og produktion: Paramedia
Grundkortet er et reproduceret udsnit af "Danmark 1:50.000"
© Kort- og Matrikelstyrelsen 1992/KD 86.1021
Folderen er gratis og kan rekvireres fra turistbureauerne m.v.

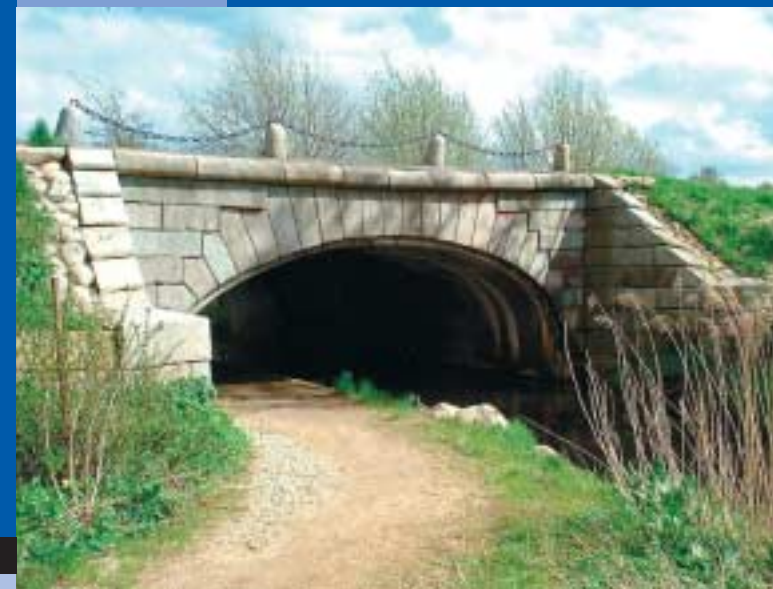
Målforhold 1:50.000

- Cykelrute 36
- Andre ruter
- Asfalt/grus
- Ridesti
- Station
- Campingplads

Cykelrute 36

Nivå - Fredensborg

Langstrupstien

